

Ett Uppsala för alla - inte bara några få!

Vänsterpartiet Uppsala
Kommunalpolitiskt program
2022 - 2026

Inledning

Tillkommer efter att programmet har beslutats.

Innehåll

Inledning	3
Miljö och klimat	5
Klimatsmart samhällsplanering	5
Det ska vara enkelt att förflytta sig hållbart	7
Bostäder	10
Bostad för alla	10
Bostaden som mänsklig rättighet	11
Uppsala – en kommun som växer	12
Skola	14
I förskolan läggs grunden för en bra skolgång	14
Jämlikhet byggs i grundskolan	15
Särskilda undervisningsgrupper och resursskolor	16
Sätt elevernas hälsa och välmående i första rummet	17
En gymnasieskola för framtiden	19
Att arbeta i skolan	20
Arbetsmarknad, vuxenutbildning & näringsliv	21
Bekämpa arbetslösheten med investeringar och välfärdssatsningar	21
Bättre näringsliv	23
Äldre	24
Uppsala – en äldrevänlig kommun	24
Äldreomsorgen	24
Personalen som skapar äldreomsorgens kvalitet	25
Sociala frågor	27
Förebygga sociala problem	27
Kampen mot otryggheten och gängkriminaliteten	28
Satsningar på barn och unga bygger ett starkt samhälle	29
Bekämpa mäns våld mot kvinnor	31
Personer med funktionsnedsättning	32
Kultur, idrott & fritid	34
En kultur- och fritidsstad för alla	34
Kultur och idrott för barn och unga	35
Idrottsutövande	36

Vision

Uppsala kommun ska ställas om till en ekologiskt och socialt hållbar kommun att leva i. Dagens och kommande generationer ska kunna leva ett gott liv inom jordens, naturens och klimatets gränser. År 2030 ska kommunen vara fossilfri för att därefter kunna bli klimatpositiv. Den framtida stadsplaneringen - bebyggelsen av nya bostäder, arbetsplatser, offentlig service och handel ska främja ett smidigt liv utan bil. Både i staden och på landsbygden.

Miljö- och klimatproblemen kan bara lösas tillsammans och genom att medborgarnas engagemang tas tillvara. Vänsterpartiets klimatpolitik är till för alla. Det sociala perspektivet utgör en av grundpelarna.

Klimatsmart samhällsplanering

Uppsala stad omges av Sveriges bördigaste jordbruksmarker och en levande landsbygd. Kommunen står inför en stor befolkningsökning. Det är en befolkningsökning som kräver en hög investeringstakt, utmaningen är att se till att detta sker med social och ekologisk hänsyn. Idag ser vi hur tillväxt prioriteras framför den ekologiska hållbarheten.

Uppsala behöver göra stora bostadsinvesteringar under de närmaste åren. Bebyggelsen ska vara ekologiskt hållbar.

Jordbruksmark som asfalteras kan aldrig återställas till jordbruksmark. Därför måste Uppsalas tillväxt ske genom att i första hand förtäta där det redan finns samhällsservice och kollektivtrafik. Eller på marker som inte är tätortsnära skogar, bördig jordbruksmark eller sådana grönområden som är till för lek, rekreation och motion. Avsteg från detta kan göras för exploateringar som har stort värde för den sociala hållbarheten.

Uppsala ska bli en träbyggnadskommun och införa byggande i trä som norm även i flerfamiljshus. Att bygga i trä är klimatsmart och är ett av flera verktyg för att kunna pressa bostadskostnaderna nedåt.

Uppsala kommun ska se till att bostadsbyggandet sker klimatsmart. Utsläppen från byggen är en av våra största klimatbovar men kan åtgärdas genom till exempel modulärt byggande.

Solceller ska installeras senast år 2025 på alla kommunala tak där så är lämpligt. Kommunen ska också nå ett mål om en effektiv och hundra procentigt förnybar uppvärmning och elproduktion för drift av kommunala fastigheter.

Kommunen ska främja utvecklingen av energioptimering i kommunens fastigheter och gatumark, genom energieffektivare uppvärmning, isolering, vattenförbrukning, ventilation, elsystem och belysning. Kommunal energirådgivning förenklar för invånare och företag att energioptimera sina hem och verksamheter.

I markanvisningsavtal ska kommunen ställa krav gällande energisnåla byggnader och bevarande av värdefull natur. Större exploateringar som exempelvis utbyggnaden av Sydöstra staden ska sträva efter att ha en nollbudget för koldioxidutsläpp. Krav ska ställas på klimatvänliga material vid upphandling inför bygg- och renoveringsprojekt.

Skydda grönytor och stadsnära skogar

Vid nybyggnation ska grönytor med gott om bänkar och träd anläggas. Fler tätortsnära skogar ska skyddas genom bestämmelse om naturreservat. Årike Fyris, Stadsskogen, Stadsparken, Gottsundagipen, Kronåsen och Sunnerstaåsen ska skyddas.

Flera bostäder ska byggas där det finns goda möjligheter till spårburen kollektivtrafik. Stadens tillväxt bör i första hand ske så att kommunen kan erbjuda tät kollektivtrafik, cykelleder och trygga vägar för gångtrafikanter.

Hållbarhet innebär närhet till viktiga samhällsfunktioner. För att fortsatt kunna erbjuda kommunal service och närhet till kulturutbud och handel är förtätning av Uppsala stad en nödvändighet.

Utveckla tätorterna

För att säkra miljömässigt kloka kommunikationer bör bostadsbyggandet utanför Uppsala stad framför allt ske i de tätorter som ligger utefter järnvägsstråk, såsom Vänge och Järlåsa i väster, Storvreta, Vattholma och Skyttorp i norr och Bergsbrunna i söder. Kommunen behöver ta ett större ansvar för utvecklingen av dessa orter, och ta fram utvecklingsplaner där ett helhetsgrepp tas om orternas utveckling. Dessa tätorter ska ha bra utbud av service.

Uppsala ska inte ha en egen flygplats för civilflyg. På sikt ska Ärna flygplats läggas ned eller flyttas för att Uppsala ska kunna växa norrut. Att ha stridflygplatsdivisioner placerade två kilometer från centrum i Sveriges fjärde huvudstad är inte rimligt.

Värna vattnet, vårt viktigaste livsmedel

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel. Ett växande Uppsala gör att behovet av dricksvatten ökar på grund av befolkningsökningen men även på grund av en ökad efterfrågan från näringslivet. Uppsalas kraftiga tillväxt kommer att ställa stora krav på utbyggnad av VA-nätet vilket kommer att innebära successiva avgiftshöjningar för VA-kollektivet. Det är inte smart att använda vatten av dricksvattenkvalitet där annan kvalitet kan fungera likvärdigt. Andra innovativa lösningar för så kallat tekniskt vatten ska tas fram. Kommunen ska också verka för en minskad per capita användning av dricksvatten samt minskade förluster via läckor i ledningssystemet.

Kommunens hantering av dagvatten ska minimera risken för översvämningar. Parker, trädplantering och grönstrukturer ska användas som skydd mot översvämningar, luftrening och bullerdämpning. För att värna insekters habitat ska tak och väggar användas för odling och gräsmattor ska ombildas till ängar

Allmänhetens tillgång till vatten och natur är ovärderlig, kommunen ska vara

mycket restriktiv vid tillståndsprövning av dispens från strandskyddet.

Eko, närodlat mat när kommunen lagar eller upphandlar måltider

Ekologisk odling ska vara självklart på kommunal mark liksom att ekologiska råvaror och stor andel vegetarisk mat ska vara norm i den mat som kommunen själv tillagar eller upphandlar. Kemiska besprutningsmedel ska inte användas i kommunal eller upphandlad odling. Uppsalas skolor ska bidra till att kommunen klarar ett mål om att halvera köttkonsumtionen.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- det sociala perspektivet ska öka inom samhällsplaneringen.
- bebyggelse ska ske med de mer ekologiskt hållbara alternativen.
- kommunen ska ställa krav vid markanvisningar på energibesparande och bevarande av värdefull natur.
- parker, trädplantering och grönstrukturer ska användas som skydd mot översvämningar, rening av luften och bullerdämpning.
- bostadsbyggande ska ske där det finns eller kan uppföras goda kollektivtrafikmöjligheter.
- gång- och cykel och kollektivtrafik ställs i centrum vid trafikplanering.
- kommunen ska vara restriktiva mot dispens från strandskydd.
- Uppsalas tillväxt sker genom att förtäta där det redan finns samhällsservice och kollektivtrafik.
- den mat kommunen själv tillagar och upphandlar för sina verksamheter ska vara ekologiskt odlad och merparten vegetarisk.
- Uppsala inte ska ha en egen flygplats för civilflyg. På sikt ska Ärna flygplats läggas ned för att Uppsala ska kunna växa norrut.
- Uppsala kommun ska utlysa klimatnödläge.
- Uppsala ska bli en träbyggnadskommun och inför en träbyggnadsnorm.
- avgiftsfritt sommarlovskort i kollektivtrafiken ska införas för skolungdomar.
- det ska upprättas en återbruksgalleria med inspiration av Retuna i Eskilstuna.
- det ska vara ett större kommunalt ansvarstagande för etablering av laddstolpar
- det ska finnas en kommunal lådcykelpool.
- kommunalt främjande av hyggesfritt skogsbruk.
- det ska vara en halvering av kommunens köttkonsumtion.
- kommunen ska upphandla mer svenskt naturbetat kött.
- det ska etableras flera ängsliknande dikesmiljöer för biologisk mångfald.
- en strategi för minskad användning av cement och betong ska tas fram.
- kommunen ska genomföra en pilot med att få ner koldioxidavtrycken till 1 ton per person och år i flerbostadshus.
- kommunen ska få i uppdrag att säkerställa framtida vattenförsörjning och möjlighet till utbyggnad av Järlåsa samt av orterna utmed Upptågets norrsträckning.
- kommunen ska fortsätta att välja bostadsbyggande framför att bygga parkeringsplatser.
- kommunen ska testa en återbruksnod i någon stadsdel/tätort dit

medborgare kan gå för att lära sig och genomföra reparationer av kläder, elektronik och cyklar.

- kommunens pengar ska investeras i hållbara och fossilfria fonder, inte i fossila bolag.

Det ska vara enkelt att förflytta sig hållbart

Idag krävs det ofta tillgång till bil för att kunna leva ett smidigt och innehållsrikt liv, framförallt på landsbygden. Bostadsområden, arbetsplatsen, skola och offentlig service är utspridda i staden och kräver transport mellan områdena för att ta del av allt det som Uppsala kommun har att erbjuda. I det fall kollektivtrafik finns att tillgå är den kostsam för den enskilde och alldeles för gles när det gäller åktider. Den bilberoende staden tär på vår miljö och kräver stora ytor i staden för parkeringsplatser.

Smart planering minskar onödiga resor

Vänsterpartiet Uppsala vill minska det onödiga resandet genom att skapa både stadsdelar och tätorter med en blandning av bostäder, arbetsplatser och centrum med offentlig- och kommersiell service. Kommunen ska planera med ett helhetsperspektiv som inkluderar allt som behövs för ett gott liv: skolor, förskolor, samlingslokaler, kommersiella lokaler och grönområden.

Leva gott utan bil också på landsbygden

Kommunen ska i samverkan med regionen stimulera och underlätta det kollektiva resande inom kommunen och till viktiga knutpunkter i länet. På landsbygden ska det finnas gott om pendelparkeringar för cykel-, bil och kollektivåkande från de större trafikstråken.

Uppsala ska främja statlig finansiering för att utveckla den spårburna kollektivtrafiken via Dalabanan och Ostkustbanan. Det möjliggör pendling mellan fler orter än Uppsala och Stockholm. Fyra spår till Stockholm och en station i Bergsbrunna gör att Uppsala kan växa söderut. När staden växer är spårvagn ett lämpligt transportmedel för kollektivtrafik i Uppsala eftersom det har överlägsen transportkapacitet jämfört med buss och innebär bättre ekonomi ur ett långsiktigt perspektiv.

Främja kollektivtrafiken

Genom billig och tät kollektivtrafik kan antalet parkeringsplatser för bilar minska. Ytor kan frigöras för annan markanvändning. Våra torg ska inte användas till parkeringar utan vara till för torghandel och som mötesplatser.

Fossilfria transporter ska öka i kommunen, antalet laddstolpar för elbil ska under kommande mandatperiod öka i snabbare takt. Kommunens centrumdelar ska endast trafikeras av fossilfria fordon år 2025. Kommunen ska under en testperiod införa en kommunal bilpool med eldrivna bilar.

Prioritera cykelvägar

Det ska vara lätt och riskfritt att ta sig fram på cykel i Uppsala. Cykel- och promenadvägar till skolor och förskolor ska prioriteras, både när det gäller investeringar och underhåll. Cykelbanorna ska i största möjliga utsträckning

vara separerade från bil- och gångtrafik. Kommunen ska erbjuda billiga hyrcyklar och flera platser med pump- och tvättmöjlighet.

Delningstjänster och elsparkcykeln

Under de senaste åren har elsparkcyklarna blivit ett välanvänt transportmedel i Uppsala. Delningstjänster, av vilka elsparkcykeln är ett tydligt exempel, har om de används rätt, potential att bidra till utvecklingen av ett hållbart resande. Men elsparkcykeln är också ett transportmedel som fört med sig många problem ur både miljö- och folkhälsosynpunkt, och för att elsparkcyklarna ska kunna bidra till ett hållbart resande måste deras användning begränsas och regleras. Kommunen ska själv upphandla tjänsten och ställa strikta och tydliga krav på leverantören när det gäller inte bara sådant som anställningsvillkor, upphämtning och parkering av fordonen utan också reglerna för deras framförande.

Planera för trygghet, grönska och lek

Alla ska kunna röra sig fritt i staden. Barns rätt till områden för lek och natur ska säkras. Genom feministisk stadsplanering kan otrygghet byggas bort och alla offentliga rum tillgängliggöras för kvinnor. Planering av parker, gemensamma ytor och allaktivitetsplatser ska utgå från ett jämställdhetsperspektiv. En trafikplanering som utgår från gångtrafikanter och cyklister behov ska prioriteras.

En levande landsbygd och kransorter

Samverkan mellan Uppsala stad och kommunens landsbygd behöver utvecklas på ett sätt som gör att stadens starka tillväxt inte leder till att landsbygden utarmas. Det är viktigt att omgivande landsbygd och de mindre orterna inom kommunen är levande och kan hålla en hög kommunal och privat servicenivå. Levande centrumbildningar är viktigt även i kommunens kransorter.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- de onödiga biltransporterna ska minska.
- stadsdelar och landbyggdsorter ska planeras ur ett helhetsperspektiv.
- det kollektiva resandet ska stimuleras.
- fler pendlarparkeringar på landsbygden ska anläggas.
- kollektivtrafiken ska bli tätare och billigare.
- fossilfria transporter ska öka och fler laddstolpar byggas.
- laddstolpar ska finnas tillgänglig i hela kommunen, inte bara i storstaden.
- kommunens centrumdelar ska bli fossilfria år 2025.
- alla ska kunna röra sig fritt i staden.
- gång- och cykeltrafik ska prioriteras.
- kommunens kransorter ska ha levande centrumbildningar.

Vision

Uppsala ska växa på ett sätt som minskar segregationen, är ekologiskt hållbart och skapar goda livsmiljöer. Andelen hyresrätter som vanliga löntagare har råd att bo i ska öka både i staden och på landsbygden. Vid nybyggnation av flerbostadshus ska andelen hyresrätter vara minst hälften. Hyresrätter med låg hyra ska särskilt prioriteras. Kommunen ska använda allmännyttan, planprocessen och det egna markinnehavet till att säkerställa ett större utbud av hyresrätter med rimliga hyror. Vi kommer också vara beroende av privata bostadsaktörer som vill ta ansvar för bostadsbyggande som är prisrimligt med kvalitet.

Bostad för alla

Stadsbyggnaden i Uppsala gör livet enkelt att leva för några få välbemedlade invånare. Särskilt gäller detta för bostadsutbudet. Uppsalas bostadsbrist drabbas allra hårdast den som inte har råd att köpa en bostadsrätt, som akut söker ny bostad av sociala skäl eller som är nyanländ till kommunen. Nybyggda bostäder är ofta alldeles för dyra för en normalinkomsttagare att ha råd att bo i. De största vinnarna på bostadsbristen är banker och privata byggbolag. Uppsala har många segregerade områden med ojämlika levnadsvillkor som leder till social och psykisk ohälsa.

Uppsalahem ska ges direktiv att arbeta för lägre hyror och att renovera bostadsbeståndet på ett sätt som inte orsakar stora hyreshöjningar is better. Vid renovering ska grundregeln vara att alla hyresgäster ska kunna bo kvar.

Den som bor i hyresrätt ska ha makt att påverka sitt närområde. Kommunen ska arbeta för att sätta stopp för så kallade nollställningar, där fastighetsägare renoverar sina gårdar på så sätt att all inredning, inklusive växtligheten, tas bort.

Uppsala kommun behöver fler, inte färre, hyresrätter. Inga hyresrätter ska ombildas till bostadsrätter.

När privata byggbolag får en markanvisning ska krav ställas på skyndsam byggstart och en rimlig hyresnivå.

Kommunen ska aktivt arbeta för att motverka segregation och erbjuda alla att bli mer delaktiga i samhället. Vid utformningen av bostadsområden spelar tillgång till samlingslokaler, lektytor och solljus samt grönska en viktig roll. När stadsdelar planeras ska kommunen bilda arbetsgrupper där olika intressen är representerade för att främja medborgardialog. Det ska vara enkelt för medborgare att delta i samhällsplaneringen.

Bostadsbeståndet ska bestå av olika typer av bostäder och en mångfald av boendeformer såsom hyresrätter, bostadsrätter, radhus, småhus, kollektivt

boende, byggemenskaper mm ska främjas. Radhus och lägenheter för stora familjer, till en vettig kostnad, behöver finnas.

Alla stadsdelar och orter ska ha trevliga och inbjudande centrum för invånarna att mötas och umgås. Alla Uppsalabor ska ha råd att bo i alla stadsdelar och ha max 300 meter till närmsta park eller grönområde. Vattenkranar för dricksvatten ska installeras runt om i kommunen.

Medlemskap i HSG ingår i försörjningsstödet

Medlemskap i Hyresgästföreningen ska ingå i försörjningsstödet. Detta för att tillförsäkra ett starkare juridiskt stöd vid hot om vräkning, inte minst för barnfamiljer. I Uppsala kommun ska inga familjer med barn varken bli vräkta eller tvingas flytta till osäkert boende. Vid behov ska även köavgiften till bostadsförmedlingen ingå i försörjningsstödet.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- andelen hyreslägenheter i nybyggnation ska vara minst hälften.
- kommunen ska använda planprocessen, allmännyttiga bostadsbolaget och kommunens egen mark för att minska bostadsbristen.
- en mångfald av boendeformer såsom hyresrätter, bostadsrätter, radhus, småhus, kollektivt boende, byggemenskaper m.m. ska främjas.
- kommunen ska ställa krav på en rimlig hyresnivå vid markanvisningar.
- segregationen ska minska.
- alla Uppsalabor ska ha råd att bo i alla stadsdelar och alla stadsdelar ska ha trevliga och välskötta centrum.
- de boende ska ha makt att påverka sitt närområde.
- hyresrättsinnehavare ska ges stärkta möjligheter att organisera sig och skapa trygghet.
- alla Uppsalabor ska ha max 300 meter till närmsta grönområde.
- renoveringarna stoppas.
- inga utförsäljningar av allmännyttan till vinstdrivna bolag sker.

Bostaden som mänsklig rättighet

Klyftorna och den ökade ojämlikheten i dagens samhälle har fått stora effekter på människors välmående. Den trygga bostaden har blivit en marknadsvara istället för en mänsklig rättighet och skapat en bostadsbrist, vilket spår på samhällets sociala problem. Uppsala har en mycket stor bostadsbrist som tvingar människor till hemlöshet eller otrygga bostadslösningar. Det finns för få alternativa boendeformer för människor med bostadssociala problem. Kommunen saknar ett tillräckligt bestånd av sociala bostäder i egen regi och tvingas därför till dyra privata lösningar när det behövs. Bostadsbristen och bostadsmarknadens höga hyror ökar både behoven av, och kostnaderna för, ekonomiskt försörjningsstöd.

Därför vill Vänsterpartiet att vägen till en egen bostad bättre anpassas till individens förutsättningar. Fler hyresrätter ska byggas i Uppsala. Ett eget bostads-

Inga barnfamiljer tvingas flytta

kontrakt ska vara möjligt oavsett vilken typ av inkomst man har eller om man har betalningsanmärkningar. För att minska antalet vräkningar ska Uppsala ha en god samverkan mellan socialtjänst och skuldrådgivare. Alla barn i Uppsala ska kunna ha ett tryggt och tillräckligt stort hem och inga barnfamiljer ska vräckas eller tvingas flytta till osäkert boende.

Återinför Bostad först

Att alla har tillgång till en trygg bostad ska utgöra stommen för andra sociala insatser. Projektet Bostad först innebär att personer med hemlöshet- och missbruksproblematik får tillgång till en trygg och säker bostad. Utvärderingar har visat att både missbruket minskar och behov av försörjningsstöd minskar. Bostad först ska återinföras i kommunen. Kommunen ska samverka med civilsamhällets organisationer som bedriver verksamhet för personer som riskerar eller befinner sig i hemlöshet.

Kommunen ska kunna erbjuda alternativa boendeformer med stöd i hemmet för personer med social problematik. Vandrarhem eller lägenhetshotell i kommunal regi liksom kommunala blockförhyrningar vid nyproduktion ska övervägas.

Flera hyresrätter med hyror människor har råd att bo i, i kombination med större bestånd av bostadssociala lägenheter, ska medföra bättre levnadsvillkor för de enskilda och lägre kostnader för kommunen.

Kvinnor ska kunna lämna våldsamma relationer

Uppsalas bostadsbrist gör det svårare för våldsutsatta kvinnor att lämna våldsamma relationer. Kommunen bör därför ta fram en plan för hur de som utsatts för våld i hemmet kan få tillgång till en trygg bostad. Kommunen har ett ansvar att se till att det finns skyddade boenden med skalskydd och omsorgspersonal. Kommunen måste fortsätta hjälpa våldsutsatta att få tillgång till ett tryggt och säkert boende även när det akuta behovet av plats på skyddat boende har upphört. Brist på tillgång till en bostad ska aldrig få vara ett skäl till att kvinnor stannar eller återvänder till en våldsam partner, det ska kommunen säkerställa. Kommunen ska bistå kvinnojourer med stöd som ger jourerna långsiktiga planeringsförutsättningar.

Främja småhusbebyggelse

Kommunen behöver också få fram mer mark och planer som medger småhusbebyggelse. Brist på tomter för småhusbebyggelse bidrar till kraftig prisutveckling och gör att familjer med medelinkomst inte har råd att bo i villa.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- vägarna till egen bostad ska bli fler.
- sociala bostäder måste öka.
- fler hyresrätter med rimliga hyror ska upprättas.
- antalet vräkningar och påtvingade flyttar ska minska.
- inga barnfamiljer ska vräckas.
- Bostad först ska återinföras.

- kommunen måste säkra våldsutsatta kvinnors tillgång till egen bostad.
- kommunen ska se över möjligheten att upphandla ett eget skyddat boende.

Uppsala – en kommun som växer

Bygg bort bostadsbristen

Bostadsbristen är stor i Uppsala. Och i takt med att befolkningen ökar så riskerar också bostadsbristen att förvärras. Den orsakar ekonomiska och sociala klyftor, trångboddhet och en förvärrad segregation. Den gör att många företag väljer bort att etablera sig i Uppsala, för att man vet hur svårt det är att hitta bostäder för sina anställda. Bostadsbristen kan bara byggas bort.

Vänsterpartiet står bakom det så kallade Uppsalapaketet. Som innebär att staten bygger ut järnvägskapaciteten mellan Uppsala och Stockholm, en ny station i Bergsbrunna samt medfinansierar spårvagnssystem i Uppsala. Kommunen å sin sida förbinder sig att bygga bostäder i sydöstra stadsdelarna. Utbyggd spårkapacitet mellan Stockholm och Uppsala gynnar vår kommun, vår region och vårt klimat. En kapacitetsstark kollektivtrafik är också ett måste för framtidens Uppsala, för att alla ska kunna ta sig fram och för att vi ska kunna klippa banden med det förflutnas bilberoende.

Om kommunen inte går vidare med att bygga ut de sydöstra stadsdelarna kommer det att behövas en mycket aggressiv förtätning i många andra stadsdelar och grönområden. Det bedömer vi på totalen som sämre för miljön och för livskvaliteten i vår kommun.

Spårvagn är rätt väg framåt

Vänsterpartiet har under lång tid förordat en spårvagnslösning i Uppsala. Utredningar som har tagits fram pekar också på att det rätt väg att gå. Övriga transportsystem klarar helt enkelt inte av de passagerarmängder som kan förväntas i vår stad när de sydöstra stadsdelarna byggs ut. Ett så kallat BRT-system med en form av superbussar, prognostiseras att ha nått kapacitetstaket redan när det invigs.

Bygg hållbart och klimatsmart

Det är en stor utmaning att bygga så mycket och under så lång tid, men det är också nu som Uppsala kommun har en chans att bygga socialt hållbara och klimatsmarta stadsdelar för framtiden. Vänsterpartiet har tidigare i beslutsprocessen lagt fram flera förslag som minskar det tillkommande områdets miljöpåverkan, till exempel större respektavstånd till Stordammen, större respektavstånd till Lunsens naturskyddsområde och minskad andel utrymmeskrävande småhusbebyggelse. Vi kommer att fortsätta arbeta i sådan riktning.

Förutom framväxten av de sydöstra stadsdelarna i Uppsala vill Vänsterpartiet se att fler tätorter utvecklas på vår landsbygd. Kommunen behöver ta fram planer för hur tätorter ska kunna utvecklas med bostäder, service, arbetsplatser och handel. Särskilt viktigt är det att utveckla orter i anslutning till järnvägar-
nas sträckning.

Bygg attraktiva områden där folk har råd att bo

I en kommun som växer är det viktigt att vi både bygger så att folk har råd och att det skapar attraktiva områden. Därför måste olika policys såsom arkitekturpolicyn ses över för att främja lägre hyror, mer grönytor och ökad variation i områden rörande upplåtelseform och hyra. Kommunens agerande ska vara i linje med arkitekturpolicyn.

Vänsterpartiet Uppsala vill

- att andelen hyresrätter i planeringsområdet för de sydöstra stadsdelarna utökas till femtio procent.
- att det planeras för hyresrätter med låg hyra i de nya stadsdelarna.
- att den planerade stadsdelen vid det nya stationsområdet i Bergsbrunna görs till en bilfri stadsdel.
- att en att hyresrättsinnehavare ska ges stärkta möjligheter att organisera sig och skapa trygghet inte byggs över naturkänsliga områden av Fyrisån.
- att friytan på de nya föreskolegårdarna i området bestäms till 40 kvm per barn.
- att utvecklingsplaner för Skyttorp, Järlåsa och andra tätorter utmed järnvägsspåren tas fram.
- arbeta för en mer bilfri innerstad.
- att kommunens agerande ska vara i linje med arkitekturpolicyn som tillsammans med andra relevanta policys ses över för att möjliggöra mer byggande av billiga hyresrätter och skapandet av attraktiva områden folk har råd att bo i.

Vision

Skolan, från förskola upp till gymnasienivå, har en unik förmåga att utjämna klasskillnader. I förskolan läggs grunden för språket och en bra skolgång. Grundskolan ska ge alla elever grundläggande kunskaper, väcka elevernas lust att lära och bidra till att eleverna bli människor som tar ansvar för demokrati, samhälle och miljö. Gymnasieskolan ger grundläggande yrkeskunskaper och tillträde till högre utbildning och en bra ställning på arbetsmarknaden. Skolan ska lägga grunden för ett liv med möjligheter, oavsett storleken på föräldrarnas plånbok.

Idag går utvecklingen åt fel håll. Den ojämlika skolan speglar det ojämlika Uppsala och föräldrars bakgrund spelar allt större roll i skolresultaten. Marknadsskolan med friskolor, glädjebetyg och marknadens intrång underminerar den utjämnande potentialen och cementerar klassklyftor. Så behöver det inte vara.

I förskolan läggs grunden för en bra skolgång

Vänsterpartiet vill att förskolorna i Uppsala ska drivas med barnens behov i centrum, inte på vinst för företagen. Enskilda friskolor som drivs i vinstsyfte ska inte finnas i Uppsala.

Varje barn har olika behov och förutsättningar. Förskolans verksamhet ska utgå från varje barns unika behov och vara till för alla barn, oavsett föräldrarnas situation. För att kunna uppmärksamma och tillgodose varje barns behov behövs personal med rätt kompetens. Därför behöver andelen legitimerade förskollärare höjas i hela förskolan. Personal som behöver vidareutbildas ska kunna göra detta under arbetstid. Förskolans pedagogiska uppdrag kräver att verksamheten är förankrad i vetenskap och beprövad erfarenhet.

Barngrupper ska minska och personaltätheten ska öka. Målsättningen är tre pedagoger per 12 barn i åldrarna 1-3 år och tre pedagoger per 15 barn i åldrarna 3-5 år. Pedagogernas möjlighet till reflektion och planering måste förstärkas och deras arbetsmiljö förbättras. Alla barn har rätt att delta i förskolans aktiviteter, även när deras föräldrar blir arbetslösa eller föräldralediga med ett system. Därför ska dessa barn erbjudas förskoleplats med 30 timmar i veckan.

Förskolan har en betydelsefull roll för barns språkutveckling. Varje barns språkutveckling ska stöttas oavsett vilket modersmål barnet har. Därför är det viktigt att fler barn går i förskolan och att kommunen har ett väl utbyggt modersmålsstöd.

Förskolorna ska använda sig utav genuspedagogik för att alla barn ska utvecklas till självständiga individer oavsett kön.

Öppna förskolor är ett viktigt inslag i vårt samhälle för nyblivna föräldrar och barn och en bro in i förskolan. Det är ett verktyg för integration och erfarenhetsutbyte och ska finnas tillgängligt för de som vill nyttja dem. En öppen förskola kan tillsammans med regionens verksamhet skapa en Familjecentral. Där

Fler familjecentraler

kan föräldrar få stöd i sitt föräldraskap. Familjecentraler ger en bra samverkan mellan kommun och region, där socialtjänsten också medverkar, och familjerna ges möjlighet till ett samlat stöd på ett ställe. De behöver stärkas och gärna bli fler.

Barnomsorg måste finnas tillgänglig när den behövs för föräldrar som arbetar. De ska kunna lita på att det även finns barnomsorg kvällar, helger och nätter.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- förskolan ska fortsätta utveckla sitt arbete med genuspedagogik.
- fristående förskolor med vinstsyfte inte ska förekomma.
- andelen legitimerade förskollärare måste höjas.
- förskolan ska som minst, följa Skolverkets riktmärke och bestå av barngrupper om högst 12 barn i 1–3 årsgrupp och högst 15 barn i 3–5 årsgrupp och personaltätheten ska vara högre.
- barn till föräldralediga och arbetslösa ska erbjudas förskoleplats 30 timmar per vecka.
- barnomsorg ska finnas tillgänglig även på obekväma arbetstider.
- boverkets riktlinjer vad gäller utemiljö för förskola och grundskola ska följas.
- samlokaliserade familjecentraler ska bli fler.

Jämlikhet byggs i grundskolan

Marknadsskolan ska bort

Uppsalas skolor präglas idag av stora klassmässiga skillnader. Skolresultaten varierar stort mellan olika skolor i kommunen där studievana elever går i vissa skolor och studieovana i andra. Trots att vi är en kommun med goda förutsättningar så lyckas skolorna inte kompensera för elevers olika förutsättningar. Marknadsskolan och dagens utformning av det fria skolvalet cementerar klassklyftor. Den nära skolan ska vara den bästa skolan, för alla.

Vänsterpartiet anser att de enda fristående förskolor och skolor som ska tillåtas är sådana som drivs utan vinstsyfte. Inte heller ska det vara tillåtet för riskkapitalbolag att äga verksamheterna.

Ersättning ges efter behov

Vänsterpartiet jobbar för detta på riksdagsnivå och för att hela systemet med skolpeng ändras till att utgå från behov och reella kostnader. I kommunen ska strukturerättningen till skolor användas för att motverka klasskillnader och skapa en mer likvärdig skola, och fördelas så att resurser går till de skolorna med elever med störst behov. För en mer likvärdig skola behöver strukturerättningen öka, vilket betyder att elever med behov ska följas av en större skolpeng. Ersättning ska alltså ges efter behov. Kommunen behöver även se över om det går att tilldela resurser utifrån hur kostnaderna fördelas sig för skolan vilket är per klassenheter istället för per elev.

Värna landsbyg- dens skolor

Landsbygdsskolor är viktiga för att barn ska kunna gå i skolan nära hemmet. De är också ofta mindre och kostar mer. Därför behöver ersättningen till små skolor värnas.

Testa tvålära- systemet

Skolorna ska stärka sitt arbete med det kompensatoriska uppdraget, vilket innebär att ge stöd utifrån de behov och olika förutsättningar man har från hemförhållanden och personliga förmågor och kompensera för att en del elever växer upp med svårare förutsättningar i sin hemmiljö. Utbildning ska ges efter behov. För att lyckas med det kompensatoriska uppdraget krävs en god pedagogisk kompetens hos lärarna och god arbetsmiljö för lärarna. Personal-
tätheten ska öka och undervisningsgrupperna ska minska. Fler utbildade lärare är en förutsättning för att stärka de elever som får minst stöd hemifrån. Tvålära-
systemet är ett arbetssätt som kan gynna arbetet i grundskolan.

Skolan ska ge obligatoriskt läsläsningsstöd. Lärandet ska ske i skolan i så stor utsträckning som möjligt med vägledning av lärare. Ett försök med läxfri skola kan göras som sedan utvärderas efteråt. Minst en skola ska pröva att låta all läsläsning ske under skoldagen.

Skolan ska vara helt avgiftsfri, det är inte tillåtet med avgifter för material, utflykter eller mellanmål.

Många elever och ungdomar i Uppsala engagerar sig för att motverka pågående klimatförändringarna. Skolorna ska ta del av detta engagemang genom klimatsnål, ekologisk och närodlad skolmat. Genom sin skolmat ska skolan bidra till att kommunen halverar sin köttkonsumtion.

Studieväg- ledning hjälper unga väja rätt

Studievägledning är viktigt för att hjälpa elever att navigera rätt och för att kunna välja program efter eget intresse och önskan, inte efter andras förväntningar.

Särskilda undervisningsgrupper och resursskolor

Stöd till elever med NPF-diag- noser

Stora klasser, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), få vuxna och ont om tid till hjälp gör att många elever har svårt att klara skolan i ordinarie klass. Även om skolan ges mer och bättre resurser kommer det alltid finnas elever som behöver mer och särskilt stöd. Då behöver det finnas särskilda undervisningsgrupper och resursskolor med specialistkompetens och högre personaltäthet för att alla barn ska få en bra utbildning. De här formerna behöver finnas tillgängliga på lika nivåer och medfinansieras centralt för att det inte ska bli en pengafråga för varje enskild rektor på skolan.

Anpassad grundskola/gymnasieskola, som tidigare kallades särskolan, behövs för de barn som trots extra stöd inte klarar grund- och/eller gymnasieskolans kunskapskrav. Särskolans elever ska ha rätt till lärare och skolledning med specialpedagogiskkompetens och god tillgång till resurser för att kunna möj-

liggöra detta. Stora skolgårdar med mycket utrymme för både lek och pedagogik är särskilt viktigt för elever i särskolan. Enheterna får gärna integreras på en större skola.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- alla ska gå ut grundskolan med behörighet till gymnasiet.
- antalet utbildade lärare per elev ökar.
- skolpeng ska utgå från barns behov, därför behöver strukturersättningen öka.
- skolmaten ska bidra till att kommunen halverar sin köttkonsumtion.
- undervisningsgrupperna ska bli mindre och personaltätheten högre.
- varje skola ska erbjuda läxläsningstöd.
- ett försök med läxfriskola ska genomföras och utvärderas.
- kommunen arrangerar lovskola för elever som behöver det.
- det finska förvaltningsansvaret i skolan ska utvecklas med fler verksamheter på finska.
- kommunen ska ha en skolbiblioteksplan som säkerställer att alla elever har tillgång till ett gott skolbibliotek.
- alla barn ska ha rätt till fritids, inklusive barn till arbetslösa och föräldralediga.

Sätt elevernas hälsa och välmående i första rummet

Skolverksamheten har under en längre tid varit utsatt för ett ökat uppdrag och stora sparkrav. Särskilt elevhälsan och studie- och yrkesvägledning har påverkats med kraftig underbemanning.

En skola fri från mobbning och trakasserier

Skolan ska vara en trygg plats fri från rasism, antisemitism, diskriminering på grund av funktionsnedsättning, mobbning och sexuella övergrepp. Skolan ska arbeta normkritiskt – ingen elev ska känna sig kränkt eller osynliggjord. Ingen ska behöva gå till skolan med en klump i magen. Alla som arbetar med ungdomar ska fortbildas för att upptäcka trakasserier och utsatthet och för att kunna arbeta med attitydförändringar.

Lärarna behöver kompletteras med elevvårdande personal. Samverkansformen mellan socialtjänst, skola, polis och föreningsliv (SSPF) behöver utökas till att även omfatta mellanstadiet.

Mer resurser till elevhälsan

Psykisk ohälsa bland unga är ett växande problem. Alla skolor ska ha god tillgång till elevhälsa för att förebygga den psykiska ohälsan. Elevhälsan behöver mer tid, för att arbeta hälsofrämjande och förebyggande, och ska göras tillgänglig på kvällar och helger. En funktion som också riktar sig till föräldrar och övrig familj ska finnas. För detta behövs det mer personal.

En bidragande orsak till ökad psykisk ohälsa bland skolelever är den ökade betyghetsen. På den nationella nivån arbetar Vänsterpartiet med att få bort

fokuset på betyg. Om betyg ska användas så ska de sättas tidigast i årskurs 7, ske på ämnesnivå och vara mer förlåtande för enstaka misstag än idag.

Alla skolor ska kunna erbjuda en trivsamt och funktionell arbetsmiljö för alla elever och lärare. Elever och personal ska ha inflytande över hur undervisning och arbetsmiljön formas. Elevråden ska ha rimliga ekonomiska och organisatoriska resurser för att utföra sina uppgifter.

Skolans ansvar att säkerställa barn i rörelse

Uppsalas skolor ska arbeta aktivt för att förebygga stillasittande och säkerställa att barn är i rörelse varje dag. Skolans ansvar är att anordna fysisk aktivitet på barnens egna villkor. Gåbussar, där skolpersonal tillsammans med barn i lägre skolåldern promenerar till och från skolan, ska införas där det är möjligt. Elever ska uppmuntras till att gå eller cykla till skolan. En områdesindelning, där skolan kan väljas inom ett geografiskt område, minskar behoven av att transportera barnet till skolan med bil kors och tvärs över kommunen.

Elever ska känna sig trygga och att deras integritet respekteras vid omklädning. Detta kan göras genom att exempelvis omklädnings- och duschbås införs.

Alla barn ska lära sig simma i skolan

I Uppsala kommun ska alla barn lära sig att simma innan de går ut årskurs tre. För att möjliggöra detta ska ”skolsim” införas, där simlektioner sker på skoltid i samarbete med föreningslivet, avgiftsfritt.

Att vara trygg i skolan inkluderar även att inte behöva oroa sig för att få mens utan att ha med sig egna mensskydd eller för att föräldrar inte ska ha råd med mensskydd. I skolan ska det finnas tillgång till kostnadsfria mensskydd.

Fritids är till för alla barn

Skolan är bara så bra som det omgivande samhället ger den möjligheter till. Fritids behövs för att ge både omsorg om barn, fritidsaktiviteter som ger en meningsfull fritid och för att ge pedagogiskt stöd för att stärka skolämnena. Där det finns behov av att skapa platser som fungerar för hela närsamhället, därför ska vi ha allaktivitetshus med fritids och aktiviteter för både barn och vuxna.

Barn och ungdomar som tillbringar lång tid på sjukhus ska få undervisning där. Ansvaret har den kommun där sjukhuset ligger. Utbildningsformen behöver ges bättre resurser för att säkra att eleven kan återgå till ordinarie skola efteråt.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- skolan är en trygg plats med nolltolerans mot mobbning och sexuella trakasserier.
- alla skolor ska säkerställa att barnen är i rörelse varje dag.
- skolan har tillgång till kostnadsfria mensskydd.

- "skolsim" ska göra att alla barn lär sig simma innan de går ut årskurs tre.
- det ska införas nyckeltal för antal elever per anställd inom elevhälsan.
- frukost ska serveras i skolan.
- alla barn ska ha rätt att vara på fritids på lika villkor, oavsett föräldrarnas sysselsättning.
- att allaktivitetshus ska etableras där det finns behov.
- skolan ska vara drog- och rökfri.

En gymnasieskola för framtiden

Alla ska klara gymnasiet

En fullföljd gymnasieutbildning ger möjligheter för en god position på arbetsmarknaden och att vidareutbilda sig senare i livet. Alla ungdomar ska nå en fullgången gymnasieutbildning.

Likt övriga delar av skolväsendet präglas Uppsalas gymnasieskolor av ojämlikhet och stora skillnader i resultat mellan skolor. Att skolan är ojämlik påverkar inte bara enskilda elever utan också hela samhället och riskerar att leda till en försvagad demokrati. Vinstintressets inträde i skolan har bidragit till att splittra gymnasieskolan. Det finns idag en grupp elever som av olika anledningar hoppar av gymnasiet och då får en utsatt position i förhållande till arbetsmarknaden. Skolan lyckas inte med att anpassa utbildningen efter dessa elevers behov.

Gymnasieskolans pedagogiska verksamhet ska anpassas utefter elevernas behov och möjliggöra för alla ungdomar att fullfölja en gymnasieutbildning och nå högskolebehörighet.

Det kompensatoriska uppdraget inom gymnasieskolan är minst lika viktigt som inom grundskolans verksamhet. Det ska genomsyra hela verksamheten, exempelvis i utbildningen och i studie- och yrkesvägledningen.

Blanda praktiska och teoretiska program

Ungdomar med olika bakgrunder, av olika kön och med olika grader av studievana ska mötas i gymnasieskolan. Därför ska praktiska och teoretiska program blandas då detta är möjligt.

De yrkesförberedande programmen är viktiga och ska ha en tydlig samverkan med arbetslivet. Förutom färdigheter i sitt yrke behöver elever på yrkesförberedande program också ha goda kunskaper i kärnämnen. Alla elever ska få de resurser som behövs för att fullfölja gymnasieutbildningen på tre år. Möjligheterna att komplettera på Komvux ska fortsätta att stärkas och värnas.

Alla program ger högskolebehörighet

Alla har förmåga att läsa vidare och så många som möjligt ska få den chansen om de vill. Vänsterpartiet vill att alla gymnasieprogram ska ge grundläggande högskolebehörighet för att ge alla ungdomar samma chanser i livet, oavsett om man är praktiskt eller teoretiskt lagd. Detta arbetar vi för i riksdagen. Att alla gymnasieprogram ska ge högskolebehörighet kan innebära att vi behöver ge ett ökat stöd till elever.

Alla gymnasieskolor ska ha god arbetsmiljö för sina elever med tillgång till det som behövs för att kunna tillgodogöra sig utbildningen, exempelvis skolbibliotek.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- alla elever ska fullfölja en gymnasieutbildning.
- studievägledning ska ges tillräckligt med resurser.
- praktiska och teoretiska gymnasieprogram ska blandas på samma skola där så är möjligt.
- skolbibliotek ska finnas på alla skolor.
- ökad personaltäthet i gymnasieskolan.

Att arbeta i skolan

Många lärare vittnar om ett roligt arbete men med en ansträngd arbetsmiljö. Lärare ska ha tid på sig att planera lektioner, ge stöd och genomföra undervisningen. Istället kan en lärare behöva jobba både som socialarbetare, administratör och mycket mer. Det viktigaste i skolan är tillräckliga resurser för en god undervisning.

**Bemanna mer—
låt lärare vara
lärare**

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- personal ska kunna vidareutbilda sig på arbetstid.
- personalen ska ha stort inflytande över arbetsmiljön.
- grundbemanningen ska höjas och antal anställda per chef ska bli färre inom skolan.

Vision

Alla människor har rätt till ett arbete med goda villkor. Tillgången till ett arbete med trygg inkomst är grundläggande för att förebygga sociala problem. Kommunen ska ge stöd till den som står långt ifrån arbetsmarknaden, skapa förutsättningar för ett starkt näringsliv och utveckla Uppsala som besöksstad. Kommunen ska också bidra till att öka efterfrågan på arbetskraft. Allt detta ska ske samtidigt som den kommunala organisationen tryggar sina egna rekryteringsbehov, för en starkare välfärd. Full sysselsättning är målet för Vänsterpartiets arbetsmarknadspolitik.

Bekämpa arbetslösheten med investeringar och välfärdssatsningar

Arbetslöshet innebär en personlig utsatthet, socialt och ekonomiskt. Den ökar risken för både fysisk och psykisk ohälsa. Individer som fastnar i långvarig arbetslöshet förlorar makten att påverka sitt eget liv. För kommunen innebär arbetslöshet ökade sociala problem och högre kostnader för ekonomiskt bistånd. De som i störst utsträckning drabbas är utomeuropeiskt födda, personer med funktionsnedsättningar och äldre personer med kort utbildning. Långtidsarbetslöshet hos en förälder är ofta orsaken till barnfattigdom. Att inte behärska det svenska språket utgör en hög tröskel till arbetsmarknaden.

Vänsterpartiet vill att kommunen ska använda sina egna ekonomiska muskler för att bekämpa arbetslösheten och sträva mot en full sysselsättning. Kommunen ska stärka individens rätt till att delta i arbetslivet efter sin förmåga. Kommunen ska arbeta aktivt för att förebygga att människor slås ut från arbetsmarknaden. Den viktigaste åtgärden för att bekämpa arbetslöshet är offentliga investeringar och en väl utbyggd välfärd. Kommunen kan genom investeringar efterfråga mer arbetskraft och förebygga arbetslöshet.

Kommunen ska stärka människors ställning på arbetsmarknaden. Den som inte har gymnasiekompetens ska erbjudas och uppmuntras att läsa in en sådan med goda villkor. Det ska även finnas goda möjligheter till att skola om sig efter genomgången gymnasieutbildning.

Vuxenutbildningen har en viktig roll i att människor ska kunna skola om sig och kompetensutveckla sig under sitt arbetsliv. Den ska värnas och utvecklas. Ingen ska nekas plats i vuxenutbildningen. Den yrkesinriktade vuxenutbildningen behöver göras mer attraktiv och lyhörd inför arbetsmarknaden.

Vuxenutbildningen ska återkommunaliseras. Privata aktörer är kostnadsdrivande utan att höja kvaliteten och ska bort. Kommunen behöver utveckla det uppsökande arbetet inom arbetsmarknadsområdet.

Kommunen har upprättat jobb- och utbildningscenter i Gottsunda och Gränby. Detta arbete ska utökas och startas upp i flera stadsdelar. Med en ökad fysisk

närvaro av kommunens arbetsmarknadsinsatser ska fler kunna få tillgång till utbildning och olika individanpassade insatser.

Goda villkor gör kommunen till en mer attraktiv arbetsgivare

Kommunen har växande utmaningar att rekrytera personal inom sina verksamheter. För att hantera det ökade rekryteringsbehovet inom kommunens verksamheter krävs det goda arbetsvillkor för de anställda. För att underlätta kompetensförsörjningen och bekämpa arbetslösheten ska kommunen utnyttja statliga insatser som exempelvis extratjänster eller traineeanställningar.

Anonyma rekryteringar är ett av verktygen som kommunen kan använda för att motverka diskriminering på arbetsmarknaden, och metoden kan testas och utvärderas i en eller flera av kommunens verksamheter.

Arbetslösa behöver ges möjligheten att kombinera arbete eller praktik med studier. Kommunen ska anställa enskilda för arbetsuppgifter som inte kräver omfattande formella meriter men som ger tillgång till kompetensutveckling för den enskilde. Det är en rättighet att utifrån behov få försörjningsstöd och arbetsmarknadsinsatser.

Arbetsmarknadsinsatserna ska vara jämställda.

Inom gruppen nyanlända är det viktigt för många att få tillgång till utbildnings- eller arbetsmarknadsinsatser redan i asylfasen, och kommunen ska medverka till detta när det är möjligt.

**Lita på person-
lens kunskap och
erfarenhet**

Under liberalernas styre har arbetsmarknadsinsatser blivit detaljstyrda och privatiserade. Människor ges inte längre ett individanpassat stöd utifrån sina behov; istället standardiseras verksamheterna och alla ska anpassas efter en och samma mall. Det har gjort verksamheten mindre framgångsrik och sämre för de som behöver stöd. Vi behöver införa en tillitsbaserad styrning som utgår från de höga kunskaper vår egen personal besitter och från de behov individen har.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- kommunen ska vara en aktiv part i arbetet med att bekämpa arbetslöshet genom offentliga investeringar och utbyggd välfärd.
- ingen ska nekas plats på vuxenutbildningen.
- fler jobb- och utbildningscentrum ska upprättas.
- arbetslösa ska ges bättre möjlighet att kombinera arbete med studier.
- arbetsmarknadsinsatser och försörjningsstöd ska ges efter behov.
- vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser ska kommunaliseras.
- arbetsmarknadsverksamheten ska implementera tillitsbaserad styrning.
- kommunens arbetsmarknadsinsatser ska vara jämställda.

Bättre näringsliv

Bostadsbristen är ett av de största problemen som företag i Uppsala möter. Även brist på kommunikationer och utbyggt bredband utgör en svårighet för att människor ska kunna driva företag i hela kommunen. Lokala butiksägare riskerar idag att konkurreras ut när externa köpcentrum etableras.

Fler hyresrätter är bra för arbetsmarknaden

Fler hyresrätter bidrar till en mer dynamisk arbetsmarknad och ger bättre möjligheter att rekrytera. För att stärka företagande på landsbygden ska kommunen köpa närproducerade varor och förhindra att landsbygdens service slås ut av externhandelscentra.

En blandning av företag av olika storlek och i olika branscher ger en större trygghet för jobb och utveckling. Kommunen ska stötta upp de verksamheter som ger hjälp och stöd till människor som vill starta företag i Uppsala. Särskilt stöd ska ges till kvinnor för ett mer jämställt företagande.

Stöd småföretagare och kooperativ

En markpolitik för småföretagare ska öka möjligheterna för mindre företag att få köpa mark och etablera sig i kommunen.

Kommunen ska bidra till att det blir lättare för kooperativa arbetarägda företag att komma igång med och finansiera sin verksamhet.

Ställ sociala och ekologiska krav vid upphandlingar

Kommunens upphandlingar ska utvecklas så att de företag som tar ansvar för miljö, klimat och arbetsvillkor premieras.

Företagare och privatpersoner som behöver tillstånd och tillsyn ska möta en effektiv kommunal organisation, handläggningstiderna ska vara korta.

Kommunen kan genom en mer attraktiv yrkesinriktad utbildning bidra till att näringslivet klarar kompetensförsörjningen bättre.

Kommunen ska bli bättre på att stödja arbetsintegrerade sociala företag att etablera sig och växa. Fler upphandlingar kan anpassas efter sociala företags förutsättningar.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- företags rekryteringsmöjligheter förbättras genom ökat antal hyresrätter.
- kommunen köper närproducerade varor.
- stöd ges till kvinnor som bidrar till ett jämställt företagande.
- tillstånd- och tillsynsverksamheten i kommunen ska vara effektiv med korta handläggningstider.
- Yrkesutbildningen ska bidra till näringslivet.
- Upphandlingar ska premiera företag som tar ansvar för miljö, klimat och arbetsvillkor.
- kommunen ska ta fram en markpolicy för småföretagare.

Vision

I Uppsala ska livet som senior vara gott. Det finns boenden, kommunikationer, och en stadsplanering anpassad för äldres behov. Det finns möjlighet till aktivitet och samvaro. Ingen ska behöva uppleva ofrivillig ensamhet på ålderns höst. Äldreomsorgen prioriteras upp för att finnas där med högsta kvalitet när var och en behöver den. Äldre ges bästa möjliga stöd för att kunna leva självständiga liv. Äldre är ingen homogen grupp, de är individer med helt individuella behov och önsknings. Kommunens äldreomsorg och utbud för äldre ska anpassas utifrån detta.

Uppsala – en äldrevänlig kommun

Uppsala behöver göra mer för att bli en äldrevänlig kommun. Bostadskrisen slår tydligt mot många äldre. Många som går i pension får en så låg pension att de inte har råd att bo kvar i sitt hem och kön till trygghetsboende är mycket lång. Bostadspolitiken i Uppsala måste ta mycket större hänsyn till äldres behov. Det behövs trygghetsbostäder för den som inte vill eller behöver bo på ett vårdboende, men som ändå vill ha en äldrevänlig bostad där det finns viss service och möjlighet till social samvaro. Det behövs fler billiga hyresrätter, även på landsbygden, som man kan flytta till när man vill lämna sin för stora bostad.

Även stadsplaneringen måste utvecklas för äldres behov. Seniorer ska på lågtrafik kunna resa med i kollektivtrafiken helt avgiftsfritt, och på övriga tider behövs rabatterade biljettpriser. I kommunen måste det finnas gott om bänkar och hjälpmedel för äldre ska göras kostnadsfria. På det sättet kan äldres rätt att röra sig fritt stärkas.

Äldreomsorgen

Uppsalas äldreomsorg har under lång tid varit underfinansierad, underbemannad och överprivatiserad. Detta vill vi ändra på.

Uppsala är en av mycket få kommuner som använder sig av lag om valfrihet (så kallad LOV-drift) inom särskilda boenden. Det innebär att privata aktiebolag har rätt att etablera äldreboenden när, var och i hur stor eller liten utsträckning de vill. Driften finansieras av oss skattebetalare. En utredning kommunen själva gjort visar att LOV-driften kommer innebära flera hundra miljoner kronor i merkostnader kommande år. Vi är beredda att omgående sätta stopp för detta. Pengarna behövs i äldreomsorgen, inte i aktieutdelningar. Därför kommer vi arbeta för en helt avprivatiserad äldreomsorg med undantag av stiftelser och icke-vinstdrivande organisationer.

Kommunen har svårt att finna tillräckligt med utbildad personal för äldreomsorgen. Vänsterpartiet kommer därför fortsätta med den kraftsamling för äldreomsorgen som partiet förhandlat fram föregående mandatperiod. Delade

Slopa minutstyrning inom hemtjänsten

turer och ofrivilligt deltidsarbete ska inte förekomma. Minutstyrning inom hemtjänsten ska ersättas av tillitsbaserad styrning som utgår från personalens egna kunskaper och möjligheter. Grundbemanningen ska stärkas och vi ska ha färre medarbetare per chef. All personal ska på betald arbetstid kunna kompetensutveckla sig och de som behöver det kunna utveckla kunskaper i svenska språket.

Vänsterpartiet vill stärka rehabilitering med hjälp till självhjälpsteam som gör att äldre kan leva självständiga liv. I all äldreomsorg ska det finnas god tillgång till medicinsk kompetens och läkarnärvaro. Personalen ska utbildas för att kunna ge lika bra omsorg till HBTQ-personer som till andra. Äldre ska kunna behålla sina kulturella vanor och traditioner oavsett var dessa kommer ifrån och äldreomsorgen ska ha god språklig kompetens att kunna möta allas behov. Öppna verksamheter som till exempel seniorrestauranger och träffpunkter är viktiga och ska kunna kompletteras med mobila verksamheter för att kunna verka i fler delar av vår kommun. Mer resurser ska läggas på digitalisering som underlättar för god äldreomsorg på de äldres villkor.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- vinstjakten i äldreomsorgen ska bort.
- äldre ska kunna välja själva mellan insatser och boendeformer.
- äldreomsorgen ska vara offentligt driven och ha tillräckliga resurser.
- Lagen om valfrihet (LOV) ska avskaffas.
- boendeformer med rimliga hyror ska öka.
- fler äldreboenden ska HBTQ-certifieras/diplomeras.
- det ska finnas fritidsaktiviteter, föreningsliv och studiemöjligheter för alla äldre.
- rehabiliteringen ska kraftigt förstärkas för att stärka äldres egenmakt.
- äldres inflytande över äldreomsorgen ska stärkas.

Personalen som skapar äldreomsorgens kvalitet

Högre grundbemanning inom äldreomsorgen

En ökad grundbemanning inom äldreomsorgen krävs för att personalen ska ha en rimlig arbetsbelastning. Äldreomsorgens personal ska känna delaktighet och inflytande över sin arbetssituation. Det är personalen på golvet som bäst känner till hur arbetet bör organiseras och kan synliggöra möjliga arbetsmiljöbrister.

Chefen har en nyckelroll för att förbättra äldreomsorgens verksamhet. Kommunen ska införa ett maxtak för hur många medarbetare som varje chef ska ansvara för.

Äldre ska inte behöva ha 20 olika personer i ett hemtjänstlag som besöker deras hem. Genom att förbättra arbetsmiljön och öka attraktiviteten av att arbeta i äldreomsorgen kan kontinuitet bland äldrevårdens personal säkerställas.

Testa sex timmars arbetsdag

En arbetstidsförkortning inom äldreomsorgen är ett viktigt steg för att göra arbetet mer hållbart. Försök med att sex timmars arbetsdag ska startas på utvalda enheter, med sikte på en arbetstidsförkortning inom hela äldreomsorgen. Det behövs ett generellt löneyft inom äldreomsorgen.

Delade turer ska inte tillåtas. Heltid som norm inom äldreomsorgen måste backas med resurser, det vill säga, en utökad bemanning. Minutstyrning av personalen inom hemtjänsten ska inte förekomma.

Personal ska ha tillgång till kompetensutveckling och vidareutbildning på betald arbetstid. Arbetsgivaren har ett stort ansvar för att ge stöd till den personal som behöver utveckla sina språkkunskaper. Även chefer bör få tillgång till kompetensutveckling och vidareutbildning.

Äldreomsorgen är ett tungt arbete både fysiskt och psykiskt. Som en hälsofrämjande åtgärd ska friskvård på betald arbetstid införas.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- ett rekommenderat maxantal om ca 30 medarbetare per chef ska införas.
- sextimmarsarbetsdag ska införas på prov på utvalda enheter inom äldreomsorgen.
- personal ska ha rätt till heltid och att slippa delade turer.
- minutstyrning ska ersättas med tillitsbaserad styrning.
- personal och chefer ska ha kompetensutveckling på betald arbetstid.

Vision

Alla kan vi någon gång hamna i en situation där vi är i behov av samhällets stöd. Alla ska kunna lita på att samhällets skyddsnät fångar upp oss när vi faller. Socialtjänsten är samhällets ryggrad när det gäller det främjande och förebyggande arbetet mot sociala problem och för att kunna göra det krävs tillräckliga resurser.

Samhällets stödfunktioner ska vara lättillgängliga, effektiva och utformas i syfte att ge individen egenmakt över sitt liv. Det ska bli lättare för medborgare i behov av stöd att ta egna initiativ och komma i kontakt med socialtjänsten utan myndighetsbeslut. Fältassistenter ska jobba uppsökande gentemot ungdomar som riskerar att hamna på glid. En områdesindelad socialtjänst ska göra att socialtjänsten kommer närmare människor.

Förebygga sociala problem

De ekonomiska klyftorna blir allt större i Sverige och i Uppsala. De som har det bäst ställt mår bra, men skillnaderna i hur friska vi är och hur länge vi lever är stora mellan olika stadsdelar. Nedmonteringen av de statliga social- och arbetsförsäkringarna har flyttat över ansvaret till kommunens socialtjänst, som samtidigt har drabbats av en långsiktig underfinansiering.

När socialtjänstens resurser är knappa prioriteras inte det förebyggande arbetet. Resurser läggs i stället på akuta insatser. Personalen mår inte heller bra av den åtstramade socialtjänsten. Det har blivit en ohållbar arbetsplats med stora rekryteringsproblem.

Uppsala kommun har sedan 2017 haft kommunalt anlitade ordningsvakter. De behövs främst för att polis och övriga samhällsfunktioner saknar resurser. När Vänsterpartiet anser att ordningsvakter behövs ska kommunen själv vara arbetsgivare till ordningsvakterna. På så vis säkerställs ordningsvakternas arbetsvillkor och rätt till kompetensutveckling.

Förebyggande av kriminalitet och sociala oro genom förstärkt närvaro av ordningsvakter och poliser måste följas av stärkta och förebyggande resurser och närvaro av socialtjänst.

Kommunens avhopparverksamhet ska utökas och nå fler. Hjälpsökande ska få hjälp att lämna en kriminell livsstil ska ges direkt utan långa väntetider.

Föreställningar om kön ska inte påverka biståndsbedömningen och vilka insatser en person beviljas. Personal som arbetar med biståndsbedömning ska få utbildning i normkritiskt förhållningssätt. Försörjningsstöd ska delas och betalas ut till samtliga vårdnadshavare. Jämställdhetsperspektivet ska öka inom socialtjänsten.

Förbättra socialtjänstens arbetsvillkor

Inom socialtjänsten behöver anställda HBTQ-kompetens för att på bästa sätt hantera familj- och individärenden.

För att förebygga och hantera sociala problem är det av största vikt att socialtjänsten kan rekrytera och behålla sin personal. Detta kräver att vi satsar på att stärka personalens arbetsvillkor. Genom att införa sextimmars arbetsdag inom socialtjänsten får personalen mer tid för återhämtning och kommunen blir en mer attraktiv arbetsgivare.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- kommunens socialtjänst ska tilldelas ökade resurser.
- sammanhållet stöd till familjer ska kunna ges utan biståndsbeslut.
- all biståndsbedömning ska vara jämställd.
- kommunen ska vara arbetsgivare till de kommunala ordningsvakterna.
- det ska finnas områdesindelad socialtjänst där det behövs.
- kommunens avhoppar verksamhet ska utökas och fler ska få hjälp att lämna en kriminell livsstil.
- socialtjänstens kompetens ska tas tillvara i alla kommunala verksamheter.
- socionomers arbetsvillkor ska stärkas – sextimmarsarbetsdag ska införas.
- grundbemanningen ska höjas och antal anställda per chef ska bli färre inom socialtjänst.

Kampen mot otryggheten och gängkriminaliteten

Växande samhällsklyftor har försatt oss i en situation där vårt samhälle är svårt drabbad av otrygghet och gängkriminalitet. Ska vi lyckas bekämpa problem med gängkriminalitet, skjutningar och otrygghet så måste vi göra mycket. Mycket mer än att sätta upp övervakningskameror och anställa fler poliser och ordningsvakter. Tryggt och tillräckligt stort boende som vanligt folk har råd att bo i, full sysselsättning och en skola som kan stötta varje individ är helt avgörande faktorer för att ta bort grogrunden till kriminalitet och otrygghet.

Socialarbetare finns i skolan

Vi behöver insatser som stödjer hela familjer och som riktar sig till barn tidigt i livet. Samverkan mellan socialtjänst, skola, polis och fritid ska införas redan på låg- och mellanstadiet. Socialarbetare ska finnas tillgängliga i skolan där det finns ett behov. Drogavvänningsprogram och drogprovtagning för ungdomar ska finnas tillgängligt som öppen verksamhet dit man kan söka sig utan biståndsbeslut.

Vänsterpartiet vill se fler evidensbaserade metoder som stärker barn och familjer, exempelvis sammanhållet föräldraskapsstöd som kan följa familjen genom hela barnets uppväxt och ungdom. Det ska kunna fås utan att det behövs ett biståndsbeslut. Elevhälsan ska ha en funktion som också riktar sig till föräldrar

och övrig familj. Socialtjänst, familjehemsstöd och även elevhälsa ska göras tillgänglig också på helger och kvällar. Problem i hemmet dyker inte bara upp på kontorstid.

Alla barn får en meningsfull fritid

Det ska finnas avgiftsfri och lättillgänglig sysselsättning för barn och ungdomar i deras direkta närmiljö. Särskilt viktigt är detta i områden där familjer med svag ekonomi och svårigheter att ha råd med transporter bor. Vänsterpartiet vill att kommunen ska öka sitt samarbete med föreningslivet och idrottsrörelsen så att barn och unga kan få en meningsfull fritid i direkt anslutning till sin skoltid.

Genom att fokusera på just skolan, boendet och jobbskapandet kan vi långsiktigt bygga trygghet och ett samhälle där gängen får allt svårare att rekrytera nya medlemmar. Genom att göra stöd till barn och familjer med behov mer lättillgängligt och omfattande kan vi fånga upp de barn och unga som är i riskzonen till kriminalitet.

Vänsterpartiet vill att:

- SSPF (samverkansmodell mellan skola, socialtjänst, polis och fritid) ska införas redan i mellan- och lågstadiet.
- sammanhållet stöd till familjer ska kunna över längre tid kunna ges utan tidskrävande biståndsbeslut.
- elevhälsan ska ha en funktion som riktar sig till hela familjen, inte bara den enskilde eleven.
- socialtjänst, familjehemsstöd och elevhälsa ska göras tillgänglig på helger och kvällar.
- fler möjligheter till kultur, fritid och idrott utan avgifter ska finnas i barns närområde.

Satsningar på barn och unga bygger ett starkt samhälle

Alla barn ska ha en jämlik barndom

Det är inte bara för att förebygga gängkriminalitet som det är viktigt att satsa på barn och unga. Alla barn har rätt att få växa upp i en trygg miljö och ges en bra start i livet. Klyftorna mellan barn till fattiga och rika föräldrar växer. Det är samhällets uppgift att jämna ut klyftorna och ge alla barn en jämlik barndom. Barn som växer upp i barnfattigdom löper större risk att själv få ekonomiska svårigheter när de är vuxna. Allt fler barn växer upp i områden där anslutning till kriminella gäng upplevs som enda möjligheten att tjäna pengar. Det är ungdomar som resten av samhället har svikit.

SSPF förekommer även i låg- och mellanstadiet

Skolan har tillsammans med socialtjänsten ett viktigt uppdrag att uppmärksamma barn och unga som har det dåligt. Det förebyggande arbetet blir dock lidande när varken skolan eller socialtjänsten har resurserna som räcker till. Samverkansformen mellan skola, polis, socialtjänst och fritidspersonal (SSPF) är värdefull för det förebyggande arbetet och bör utvecklas och förekomma även i låg- och mellanstadiet. Skolan bör också kompletteras med elevvårdan-

de personal som kan fungera som förebilder för barn och unga.

Ungdomar som hoppar av eller inte börjar gymnasiet måste följas upp och erbjudas vettig sysselsättning eller utbildning.

Socialt förebyggande arbete är en uppgift för alla kommunala verksamheter som möter barn och unga. Kunskapen om olika typer av familjebildningar ska bli bättre, liksom förståelsen för samhällets olika maktstrukturer såsom klass, kön/könsidentitet, etnicitet, sexuell läggning och funktionsnedsättning och hur de samverkar med varandra.

För att minska de negativa effekterna för barn i familjer som tar emot försörjningsstöd ska familjerna erbjudas extra stöd för barnens fritidsaktiviteter. Om riksdagen ökar stödet till barnfamiljer ska normen höjas, så att även personer som uppstår försörjningsstöd ska få del av det ökade stödet.

Kommunen ska hjälpa trångbodda familjer

Kommunen har ett särskilt ansvar att hjälpa barnfamiljer som lever i trångboddhet att hitta andra boendelösningar. Det ska inte bara vara barn till rika föräldrar med råd att köpa sig ett större boende, som får växa upp i en bostad av bra kvalitet och med plats för hela familjen.

Barnrättsperspektivet med barnets bästa i första rummet ska vara den vägledande principen för vilken typ av stöd som ges. Förebyggande insatser måste stärkas för att förebygga kriminalitet, alkohol- och drogmissbruk bland ungdomar. Kommunens ANDTS-arbete (Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak, Spel) behöver utvecklas mer.

Många ensamkommande barn och unga fortsätter att leva i stor utsatthet i Uppsala kommun idag. Osäkra boendeformer, hemlöshet, drogmissbruk, hopplöshet om framtiden, självmordstankar och psykiska ohälsa är faktum för många i gruppen. Det finns inte en enda lösning på situationen men genom att tillföra medel till socialtjänsten gör vi det möjligt för fler ensamkommande att få hjälp.

Anställ ensamkommande

Kommunen ska anställa unga ensamkommande med en lämplig utbildning, inom till exempel vård- och omsorg, för att ta vara på utbildningen och förhindra att unga utvisas till farliga länder.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- barnfattigdom ska bekämpas.
- alla verksamheter som möter barn och unga ska arbeta förebyggande.
- skolan ska göra fler satsningar för att förebygga att barn och unga hamnar i en utsatt position.
- SSPF ska utvecklas och även omfatta tidiga skolåldern.
- kommunens verksamheter ska ha kunskaper om hur olika maktstrukturer samverkar.

- barnrättsperspektivet ska vara vägledande för all stödverksamhet.
- ensamkommande barn och unga ska säkras ett tryggt boende i kommunen.
- kommunen ska se över möjligheten att anställa ensamkommande ungdomar som behöver arbete för att få uppehållstillstånd efter genomförd gymnasieutbildning.
- barn i Uppsala kommun ska varken vräkas eller tvingas flytta till osäkert boende.

Bekämpa mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är det grövsta uttrycket för den ojämlika maktfördelningen mellan könen. Att bekämpa mäns våld mot kvinnor och arbeta för ett jämställt samhälle är en av de viktigaste feministiska frågorna.

Hjälp våldsutsatta kvinnor

För den kvinna som utsätts för våld i hemmet är det centralt att inte vara ekonomiskt beroende av sin partner för att kunna lämna. Genom att bygga fler billiga hyresrätter förbättras möjligheterna för kvinnor att lämna en relation.

Kvinnojourerna och andra ideella föreningar som arbetar mot mäns våld mot kvinnor tar en stor del av lasset för att stötta och hjälpa våldsutsatta. Dessa organisationer ska tillförsäkras ekonomiska möjligheter att långsiktigt och med framförhållning driva sina verksamheter. Kommunen ska vidareutveckla samarbetet med civilsamhällets organisationer som har kunskap och erfarenhet av våld i nära relation och hedersrelaterat våld.

Utbilda personal för att upptäcka våld mot kvinnor

Kommunens verksamheter ska arbeta förebyggande mot våld. Kommunens personal ska utbildas för att upptäcka våld mot kvinnor. Arbete ska bedrivas för att bryta destruktiva mansnormer. Idrott- och föreningslivet behöver också vara en aktiv part i det arbetet.

Genom att fråga om våld i medarbetarsamtal för kommunens anställda kan kommunens arbetsplatser ta ett större ansvar att upptäcka våld i nära relationer.

Bekämpa hedersvåld och förtryck

Det hedersrelaterade våldet och förtrycket grundar sig i samma patriarkala strukturer som mäns våld mot kvinnor men utmärker sig genom att det ofta utövas kollektivt. Hedersrelaterat våld drabbar främst unga flickor men även pojkar. HBTQ-personer tenderar att vara särskilt utsatta. Skola, socialtjänst och andra som möter barn- och ungdomar måste ha kunskaper om det hedersrelaterade våldets mekanismer för att kunna arbeta förebyggande och för att kunna sätta in rätt insatser. Det är även viktigt att kommunen bygger en stark samverkan med ideella organisationer och civilsamhället, exempelvis TRIS (tjejers rätt i samhället). Alla former av våld måste bekämpas, såsom våld i samkönade relationer, våld mot transpersoner och mot män.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- kommunen har ett kraftfullt stöd för våldsutsatta kvinnor.
- personal inom kommunal verksamhet ska få mer stöd och utbildning i att upptäcka våld i nära relation.
- kvinnojourerna och andra ideella föreningar säkras resurser.
- kommunen motarbetar och förebygger våld och destruktiva mansnormer.
- kommunen som arbetsgivare ska ta ett större ansvar för att upptäcka våld i nära relation.
- skola, socialtjänst ska få utbildningsinsatser om hedersrelaterat våld.
- det ska införas en samordnande funktion för våldsutsatta kvinnor så att de kan få sin vardag att fungera.
- kommunen tar till sig att de måste ta fram fler skyddade boenden.

Personer med funktionsnedsättning

Alla har rätt till en trygg inkomst, bostad och delaktighet i samhället

Vänsterpartiets funktionshinderpolitik syftar till att säkra trygga levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning. Personer med funktionsnedsättning har rätt till en trygg inkomst, bostad, en innehållsrik fritid och full delaktighet i samhället. Vänsterpartiet vill att omsorgen om personer med en funktionsnedsättning ska drivas med individernas behov i centrum, utan vinst för privata företag.

Många personer med funktionsnedsättning finns utanför den ordinarie arbetsmarknaden och i olika försäkringssystem, utan möjlighet att påverka en svag ekonomisk situation. Med biståndsbeslut enligt Socialtjänstlagen (SoL) eller Lagen om särskilt stöd till vissa funktionsnedsatta (LSS) har de rätt till kommunala stödinsatser, bland annat daglig verksamhet och boende i bostad med särskild service (gruppboende). LSS är en rättighetslag som utgår från rätten till ett gott liv.

Vänsterpartiet anser att ett kommunalt bostadstillägg för personer med funktionsnedsättning införs. Detta ska omfatta alla som omfattas av SoL och LSS oavsett om de bor i ordinär bostad eller gruppboende.

Anhöriga tar ett stort ansvar för barn och unga men även för sina vuxna funktionsnedsatta barn. Anhöriga fyller en viktig funktion och behöver därför ges stöd och vid behov avlastning.

Funktionsnedsatta personer har ofta ett mindre socialt nätverk än andra personer och behöver därför stöd för att upprätthålla kontakter.

Stöd brukarorganisationerna

Vänsterpartiet ser brukarnas organisationer som en viktig resurs för regionen i arbetet med att förbättra omsorgen och levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättningar.

Vänsterpartiet ser positivt på stöd till brukarrevisioner, det vill säga granskningar som görs av brukare av hur verksamheter fungerar

Personer med funktionsnedsättning ska inte stängas ute från arbetsmarknaden. Fler ska erbjuds stöd för att kunna arbeta inom den öppna arbetsmarknaden eller för att avsluta sina studier. Kommunen ska arbeta för att tillgänglighetsanpassa den kommunala verksamheten och i högre grad anställa personer med funktionsnedsättning.

Barn med funktionsnedsättning ska få det stöd som behövs för att de ska ha samma möjligheter till skolgång och en innehållsrik fritid som alla andra barn. Den psykiska ohälsan har ökat både innan men också efter pandemin, vilket innebär att behovet av stöd av olika slag ökar. Alla med psykisk funktionsnedsättning som behöver hjälp i kontakt med myndigheter ska erbjudas stöd av ett personligt ombud. Den trygghet som träffpunkterna innebär gör att dessa är viktiga att både bevara och utveckla.

Försvara rätten till LSS

Rätten till stöd enligt LSS och till personlig assistans ska försvaras. All personal inom omsorgen med de funktionsnedsatta ska ha evidensbaserad kompetens och goda arbetsvillkor. En grund är stödpedagogisk högskoleutbildning eller undersköterska med inriktning omsorg om funktionsnedsatta. Kommunen som arbetsgivare har ett stort ansvar att säkerställa att personalen får den kompetens som behövs.

Stödet ska anpassas efter den funktionsnedsattas förutsättningar och möjlighet till inflytande över insatserna. Verksamhet inom LSS-området ska behållas i kommunal regi för att säkerställa att skattepengar används till verksamhet och inte till vinst och för att säkerställa och skapa kvalitet.

Planera staden för tillgänglighet

Den fysiska miljön och kommunens lokaler ska planeras och utformas på ett sådant sätt att de är tillgängliga för alla. All stadsplanering ska utgå från universell utformning. Detta innebär att alla, i största möjliga utsträckning, jämlikt och jämställt, ska kunna bo i och besöka planområdet, utan att utformningen skapar behov av särskilda anpassningar. Det ska bli rätt från första början i utformningen.

Samverkan mellan regionens hälso- och sjukvård och kommunens verksamhet är helt avgörande för att personer som både har en psykisk funktionsnedsättning och missbruksproblem ska få det stöd de behöver.

Återkommunalisera samhälls-transporter

Taxan för färdtjänst måste sänkas. Målet är att färdtjänsten inte ska kosta mer än resor med vanlig kollektivtrafik. Resor till och från daglig verksamhet ska inte medföra någon extra kostnad för den enskilde. Erfarenheter från den gångna mandatperioden av kaoset som skapades av upphandlad färdtjänst ska inte upprepas. En större del av färdtjänsten än idag ska drivas i kommunal regi.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- kommunen som arbetsgivare ska se till att det finns en lika stor andel personer med funktionsnedsättningar som anställda inom kommunen som det finns människor med funktionsnedsättningar i samhället i övrigt.
- barn med funktionsnedsättning ska ges det stöd som behövs för skolgång och innehållsrik fritid.
- rätten till LSS, personligt ombud och personlig assistans ska värnas.
- en kompetensutvecklingsåtgärd ska ske inom LSS.
- LSS-verksamheten ska behållas i kommunal regi.
- färdtjänsttaxan ska sänkas.
- en större del av de samhällsviktiga transporterna ska återkommunaliseras.

Vision

Uppsalas kännetecken ska vara en kommun som aktivt främjar det fria kulturlivet och har ett rikt utbud av musik, dans, teater och litteratur med både bredd och spets. Uppsala ska vara en kommun som välkomnar alla att skapa och ta del av kultur. Som bjuder in nya som gamla Uppsalabor till fritidsaktiviteter, och erbjuder många olika idrotts- och kulturmöjligheter. Tillgången till kultur och idrott ska vara oberoende den enskildes ekonomiska situation och finnas i alla delar av kommunen. Samhällets folkhälsa och demokratiska utveckling främjas av att alla människor har tillgång till kultur och idrott.

En kultur- och fritidsstad för alla

Alla har inte samma tillgång till kommunens kulturarenor och fritidsaktiviteter. Idag är möjligheten att ta del av och skapa kultur ojämnt fördelat bland invånarna, på grund av klass, funktionsförmåga, kulturell bakgrund, språk eller andra faktorer. Lokala kulturarbetare har ofta svårt att försörja sig på sitt yrke.

Vänsterpartiet Uppsala vill att kommunen möjliggör kulturutövande och se till att kulturen når människor som annars inte skulle få ta del av den – av olika kön, i alla samhällsklasser, oavsett funktionsförmåga och ålder. Det ska finnas forum för kultur och fritidsaktivitet i hela Uppsala kommun, både i stadsdelar och kransorter. Bostadsområden ska ha mötesplatser som bibliotek, fritidsgårdar och lokaler där bland annat studieförbund och föreningar kan bedriva verksamhet. Tillgången till biblioteksservice är särskilt prioriterat.

Kommunen ska stötta barns, ungdomars och vuxnas föreningsidrott och kulturliv. Resurserna ska fördelas jämställt.

Kulturen är obunden, och måste värnas som en obunden kraft. För att öka tillgängligheten till kulturen ska alternativa former för att ta del av kultur uppmuntras, exempelvis digitalt.

Kommunen ska möjliggöra nätverk som gör det enkelt att knyta kontakter och starta aktiviteter som kommer Uppsalaborna till del. Studieförbunden bidrar till folkbildning och möjliggör kulturutövande och ska kunna få bidrag från kommunen liksom det fria kulturlivet och föreningslivet. Kommunens partnerskap med ideella föreningar ska utvecklas.

Kommunen ska tillgängliggöra fler lokaler och scener för professionella fria grupper och för amatörutövare samt ta fram öppna och kostnadsfria väggar för graffiti och gatukonst.

En kulturbank där material kan skänkas och lånas ska införas för att alla ska kunna utöva kultur, i likhet med Västerås och med samma upplägg som fritidsbankerna har där.

Den offentligt subventionerade kulturen ska vara billig eller gratis och nå ut i

hela kommunen. De kommunala museerna ska fortsätta att vara avgiftsfria och de kommunala kulturinstitutionerna ska behållas i offentlig ägo. De ska utöka sitt samarbete med andra kulturinstitutioner i kommunen, liksom med fria grupper och konstnärer. Detta bidrar för fler kulturarbetare att kunna försörja sig på sitt yrke. Lokala konstnärerna ska stöttas, bland annat genom ateljéstöd, samtidigt som konstnärer inte ska i detalj styras i sin konstnärliga frihet.

Utveckla konstmuseet

Vänsterpartiet vill se ett utvecklat konstmuseum som tillgängliggör konsten för fler. Museet kan med fördel byggas inom ramen för Uppsala slotts fastighet.

En ambulerande konstverksamhet ska göra att konsten kommer ut från stadskärnan till alla delar av kommunen, både stadsdelar och kransorter.

Uppsala är en av världens ledande fristäder för förföljda författare. Det är viktigt att det arbetet utvecklas.

Uppsala kommun ska fortsätta investera en procent i offentlig konst varje år vid upprustning och utsmyckning av vår gemensamma utemiljö. Enprocents regeln ska gälla både kommunala investeringar och privata entreprenörer.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- kultur- och fritidsaktiviteter ska finnas i hela Uppsala kommun - i stadsdelar och i kransorter – och alla ska kunna ta del av utbudet oavsett ekonomi, funktionsnedsättning osv.
- tillgången till kultur- och fritidsaktivitet ska finnas med vid planeringar av nya bostadsområden.
- föreningsstödet ska öppnas upp så att det även kan sökas av föreningar med icke-betalande medlemmar.
- studieförbunden ska kunna få bidrag från kommunen.
- fler lokaler för kulturutövare, kulturbank och öppna, kostnadsfria väggar för gatukonst ska upprättas.
- den offentligt subventionerade kulturen ska vara billig eller gratis.
- en procent-regeln vid upprustning av offentlig utemiljö ska gälla.

Kultur och idrott för barn och unga

Uppsala kommun har idag en kulturskola som erbjuder många barn möjlighet att utöva musik, teater och dans. Trots det är barns möjlighet att ta del av kulturskolans aktiviteter fortfarande beroende av föräldrarnas ekonomiska situation. Alla barn får inte möjligheten att lära sig att spela ett instrument när föräldrarna inte har råd att betala terminsavgiften. Samma sak gäller för idrottsaktiviteter där föreningar har höga medlemsavgifter. Dessutom kan idag enbart föreningar med betalande medlemmar ansöka om bidrag från kommunen för sin verksamhet.

Sänkta avgifter till kulturskolan

Vänsterpartiet Uppsala vill att kommunens kulturskola ska ge fler barn möjligheten att utöva musik, teater och dans. Ytterligare konstformer ska omfattas av kulturskolan, avgifterna ska sänkas och på sikt ska kulturskolan bli avgiftsfri. El Sistema, en modell för kör- och orkesterskola med musiken som verktyg för social utveckling, ska växa till att omfatta fler barn och ungdomar. Kulturgarantin, att alla Uppsalas barn och unga säkras rätt till att utöva och uppleva kultur i skolan och under den fria tiden ska fortsätta utvecklas. För att främja alla barns möjlighet att utöva kultur ska kulturskolan även kunna erbjuda elever att öva i kulturskolans lokaler utanför lektionstid. En kulturgaranti ska införas som innebär att alla elever ska ha minst en kulturupplevelse per år.

Upprätta fler fritidsbanker

Barn- och ungdomsföreningar måste stödjas så att inte medlems- och aktivitetsavgifter eller krav på föräldramedverkan hindrar barn från att ägna sig åt idrott. Möjlighet att låna utrustning via kommunens fritidsbanker är viktig för att främja jämlik tillgång till idrottsaktiviteter. Fritidsbankerna ska värnas och förbättras och fler fritidsbanker upprättas.

Vid fördelning av bidrag och lokaltider till kultur- och idrottsföreningar ska jämställdhet främjas.

För att uppmuntra alla ungdomar till en aktiv fritid ska det finnas möjlighet att bedriva idrott på alla nivåer, även utan tävlingsambitioner. Alla barn ska känna sig välkomna. Därför behöver föreningarna ha ett aktivt internt arbete med tex integration, HBTQ- och jämställdhetsfrågor. Inga barn ska diskrimineras i verksamheter som får kommunalt stöd.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- alla barn och ungdomar ska ha rätt att delta i en organiserad fritidsaktivitet oberoende av familjens ekonomi.
- tider och resurser ska fördelas jämställt och jämlikt.
- kulturskolans terminsavgift ska sänkas för att på sikt bli avgiftsfri för att möjliggöra för fler barn att vara med.
- betalande medlemmar ska inte vara ett krav för kommunalt stöd
- fler fritidsbanker ska upprättas.
- föreningar som får kommunalt stöd ska aktivt arbeta integrationsfrämjande, med HBTQ-rättigheter och jämställdhet.
- en kulturgaranti ska införas som innebär att alla elever ska ha minst en kulturupplevelse per år.

Idrottsutövande

Tillgången till anläggningar och närheten till områden för spontanidrott ser olika ut i olika delar av kommunen. Kostnaden för inträde till olika idrottsanläggningar stänger ute de som inte har råd. Att transportera sig till fler av Uppsalas värdefulla naturområden kräver ofta bil.

Möjligheter till idrottande ska finnas i hela kommunen

Vänsterpartiet Uppsala vill att alla ska ha möjlighet till idrottsutövande. När anläggningar av olika slag byggs ska de bidra till en god spridning till olika stadsdelar och ytterområden. Det ska finnas goda förutsättningar till spontanidrott på jämställda och jämlika villkor. Att uppmuntra spontanidrotten är viktig för att främja människors rörelse, motverka stillasittande och förbättra den allmänna folkhälsan.

Uppsala ska vara rikt på stadsnära parker och naturområden med fler elljusspår och skidspår, möjligheter till skridskoåkning och god tillgång på bänkar och god belysning.

Främja hemesstrandet i Uppsala

Uppsalaborna ska ha god möjlighet att semestra på hemmaplan och tillgängligheten till kommunens rekreationsområden ska förbättras. Exempelvis genom att införa en badbuss till Fjällnora under sommarmånaderna. Naturbaden i våra sjöar och vattendrag ska bli fler, skötas väl och vara tillgängliga för alla. Ett stadsnära bad kan utvecklas i city. Under sommarmånaderna kan skötseln och renhållningen av våra badplatser erbjudas som sommarjobb åt Uppsalas unga.

Elitidrotten och stora idrottsarrangemang är också viktiga. Genom att rusta upp arenor gör vi det möjligt att genomföra fler stora idrottsarrangemang i Uppsala.

Kommunen ska ta huvudansvaret för att bygga och förvalta Uppsalas arenor utan att ta på sig större kostnader än den kan bära. Arenorna ska vara inkluderande och tillgängliga för alla. Investeringar i idrottens infrastruktur ska vara jämställd.

Fyrishov och Gottsundabadet ska hålla låga avgifter, så att alla har råd att gå och simma. Det låga priset för sommarkortet ska behållas eller sänkas.

Bygg en ny simhall

En simanläggning med funktion i centrum ska uppföras. Den kan med fördel byggas i stål ovan jord, vilket minskar byggtid, minskar kostnader och halverar koldioxidutsläpp. Den kan uppföras i samråd med simidrottsföreningarna och den kan också driftas av föreningslivet.

Vänsterpartiet Uppsala vill att

- alla ska ha möjlighet till idrottsutövande.
- vid anläggning av nya idrottsanläggningar ska dessa bidra till god spridning i staden.
- det ska finnas gott om områden för spontanidrott.
- tillgängligheten till kommunens rekreationsområden ska förbättras.
- kommunen ska ha huvudansvaret för att bygga och förvalta Uppsalas arenor.
- arenor ska vara inkluderande och tillgängliga för alla.
- alla ska ha råd att simma på kommunens simhallar.
- en ny simsportanläggning med funktion i centrum ska uppföras.